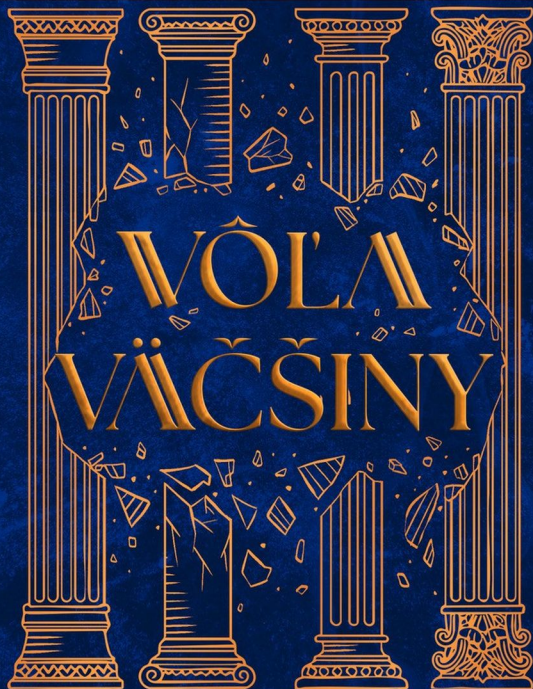

HIERARCHIA, KNIHA I.

JAMES ISLINGTON

JAMES ISLINGTON

VOĽA
VÄČŠINY

PRELOŽILA
ĽUBICA DVONČOVÁ

James Islington

THE WILL OF THE MANY

Copyright © 2023 by James Islington

All rights reserved

Cover Design © Adrián Macho

Translation © Ľubica Dvončová, 2025

Slovak edition © DOT. vydavateľstvo, s. r. o., 2025

ISBN 978-80-69071-61-2

Priateľom, ktorých sme stratili

KATÉNSKE ZARADENIE

HODNOSŤ	DOSTÁVA VÔLU OD:
1. PRINCEPS	40 320 ĽUDÍ
2. DIMIDIUS	20 160 ĽUDÍ
3. TERCIVS	6 720 ĽUDÍ
4. KVARTUS	1 680 ĽUDÍ
5. KVINTUS	336 ĽUDÍ
6. SEXTUS	56 ĽUDÍ
7. SEPTIMUS	8 ĽUDÍ
8. OKTAVUS	NIKOHO

IMPERIUM SINE FINE

I. ČASŤ

I

VISÍM VO VZDUCHU A PRED PÁDOM MA ZACHRAŇUJE IBA otcovo zovretie okolo zápästia. Zovretie klzké od krvi.

Otec leží na bruchu, natáhuje sa ponad skalný previs. Svaly má napnuté a lepkavé červené šmuhy mu pokrývajú tvár, ruky, odev, všetko, na čo dovidím. Napriek tomu viem, že ma dokáže vytiahnuť hore. Zo všetkých síl sa usilujem nešklbať sebou. Dôverujem mu. Viem, že ma zachráni.

Zahľadí sa mi ponad plece do atramentovej černe podu mnou. Do čakajúcej temnoty.

„Odvahu,“ zašepká. Všetok svoj bôľ aj nádej vleje do tohto jediného slova.

Vzápätí ma pustí.

* * *

„ÁNO, VIEM, STÁLE TI OPAKUJEM, ŽE NAJSKÔR MUSÍŠ rozmýšľať a až potom konať,“ vraví mi vráskavý chlapík zhrbený nad hracou plochou oproti mne, „ale, Vis, ak konečne nepohneš nejakým prekliatym kameňom, hra nikdy nebude napredovať.“

Odtrhnem sústredený pohľad od chladného striebristého lúča prenikajúceho cez jediné zadebnené okno v strážnici. Podráždene na svojho oponenta zazriem. Zakrývam tým ostré bodnutie spomienky. Potom znovu obrátim pozornosť na naleštené biele a červené trojuholníky medzi nami. Jemne sa zalesknú v tlmenom svetle dohárajúceho lampáša na poličke. Rozohranú partiu osvetľuje len o niečo lepšie, než žiara nadchádzajúceho večera, ktorá k nám preniká zvonka.

„Si v poriadku?“

„Úplne.“ Kútikom oka zachytím, že Hrolfovi šklbne hustými obrvami. „Nič mi nie je, starec. Iba rozmýšľam. Extraktory ma zatiaľ nedostali.“ Tie slová vyslovím bez emócie. Viem, že vo vyhasnutých hnedých

očiach sa mu zračia skutočné obavy. Uvedomujem si, že sa ma to musel opýtať.

Pracujem tu takmer o rok dlhšie ako on, takže sa opätovne obáva, či si služba nevyberá daň na mojej mysli. Tak, ako sa to deje jemu – už nejaký čas.

Ignorujem jeho obavy, prezerám si hraciu dosku Základov a kalkulujem, čo asi znamená nové červené zoskupenie na opačnej strane. Je to lešť, uvedomím si okamžite. Nevšímam si ju. V rýchlom slede presunutím tri biele trojuholníky a zaistím si víťazstvo. Hrolf sa rád vystatuje, že raz porazil aj magna kvarta, no proti mne nemá najmenšiu šancu. Dokonca aj pred vládou Hierarchie – teda Katénskej republiky, stále si musím pripomínať, že ich nahlas musím volať takto – boli Základy považované za dokonalý nástroj na učenie abstraktného strategického myslenia. Otec sa postaral o to, aby som hru hrával už v útľom veku, často a proti tým najlepším hráčom.

Hrolf sa zamračí na dosku, potom na mňa a potom znovu na dosku.

„Toľko ti to trvalo, až som sa prestal sústrediť. Vlastne si podvádzaš,“ znechutene zašomre a uzná porážku. „Vieš, že som raz porazil magna kvarta?“

Moju odpoveď preruší búšenie na hrubé kamenné dvere. Obaja sa postavíme, hra upadne do zabudnutia. Šichta sa končí až o štyri hodiny, vtedy nás majú prísť vystriedať.

„Identifikujte sa!“ zvolá Hrolf ostro a ja prejdem cez miestnosť k oknu. Cez mreže zbadám dobre oblečeného vysokého muža so širokými plecami. Povedal by som, že nemá ani tridsať. Mesačné svetlo sa mu odráža od tmavej vyholenej hlavy.

„Sextus Hospius,“ zaznie tlmená odpoveď. „Mám prístupovú pečať.“ Hospius sa pozrie do okna a zachytí môj skúmový pohľad. Čiernu bradu má nakrátko zastrihnutú a vážne tmavé oči mu dodávajú nádych prenikavej príťažlivosti. Nakloní sa a pritisne k oknu oficiálne dokumenty Hierarchie. Teda, aspoň tak vyzerajú.

„Nikto nám nepovedal, že by sme vás mali očakávať,“ povie Hrolf.

„Pred tridsiatimi minútami som to ani sám netušil. Ide o naliehavú záležitosť.“

„Tak to u nás nefunguje.“

„Lenže dnes áno, septimus.“ Výraz sa mu nijako nezmení, no netrepezlivé zdôraznenie Hrolfovho nižšieho postavenia nespochybniteľne hovorí za všetko.

Hrolf zazrie na dvere prižmúrenými očami, následne prejde k tenkej štrbine v stene vedľa nich a s podráždeným ostrým cvaknutím do nej ťukne svojím kamenným vôľovým kľúčom. Štrbina sa na našej strane uzavrie a zjaví sa na vonkajšej strane pred Hospiom, ktorý do nej vloží dokumenty. Pozorne sledujem, či tam náhodou nevkladá aj čosi iné.

Hrolf čaká na moje pokývnutie, potom štrbinu opäť otvorí na našej strane, vytiahne Hospiove papiere a prezrie si ich. Nespokojne sa zaškľabí a podá mi ich. „Prokonzulova pečať.“ Nič viac k tomu nepovie.

Pozorne si dokumenty prezerám. Hrolf sa vo svojej práci vyzná, no pri extraktoroch sa oplatí kontrolovať veci dvakrát. Je to však naozaj tak, v rukách držím podpísané a opečiatkované povolenie na vstup od samotného prokonzula Mania. Aj bez ohľadu na hodnotu je Hospius očividne do istej miery dôležitým mužom. Za špeciálneho agenta, ktorý má za úlohu prešetriť nezhody pri minuloročnom cenze, ho nevy-menoval nik iný, než samotný senát. Spolupráca senátnych pyramíd Správy – Hospiových zamestnávateľov dohliadajúcich na cenzus – a Armády, ktorá má na starosti väzenia v republike, mu umožňuje podrobiť výsluchu jedného z našich väzňov.

„Vyzerá to hodnoverne,“ súhlasím a okamžite pochopím Hrolfovu nespokojnosť. Tieto dokumenty poskytujú nášmu návštevníkovi prístup na najnižšiu úroveň Vážnice. Prebúdzat mužov a ženy počas výkonu trestu je nesmierne kruté.

Hrolf si odo mňa vezme dokument s Maniovou pečaťou a vloží ho do tenkej štrbiny vonkajších dverí. Prokonzulova pečať vštepená vôľou prelomí bezpečnostný systém rovnako efektívne ako Hrolfov kľúč. Kamenné dvere sa hladko zasunú do steny a cez otvor k nám vtrhne nápor ostrého leténskeho nočného vzduchu, ako predvoj Hospiovej impozantnej postavy. Vnútri si muž vyzlečie drahý modrý plášť a nenútené ho prehodí cez operadlo neďalekej stoličky. Popritom nám dvom venuje podľa neho nepochybne šarmantný úsmev. Hrolf však vidí iba muža, ktorý si vyskakuje na jeho dvorčeku, a zamračené láme Hospiovu pečať s väčšou silou, než je nevyhnutné. Takto sa z nej uvoľní vôľa a dvere sa znovu hladko zatvoria.

Ja zas vidím muža, ktorý sa starostlivo snaží pôsobiť uvoľnene, a pre-máhám sa, aby som na to nereagoval.

Zrejme o nič nejde. Hoci sa o tom snažím presvedčiť samého seba, po troch rokoch už moje vytrénované oko ľahko zbadá ďalších hercov.

Nášho návštevníka čosi znervózňuje.

„Vďaka, septimus.“ Hospius si ma premeria, no pre môj mladý vek ma automaticky pustí z hlavy a zameria sa na Hrolfa. „Uvedomujem si, že ide o nanajvýš neštandardný postup, ale potrebujem informácie. Od muža menom Nateo.“

Hrolf vytiahne z police v rohu knihu väzňov a otvorí ju. Niekoľko sekúnd prechádza prstom po papieri. „Nateo, Nateo... Tu ho máme. Hlboké cely, východ, číslo štyridsaťjeden. Vis, ty počkaj tu.“

Z háčika schmatne kľúč a prejde tri kroky k vnútorným dverám Väznice – na týchto je iba obyčajná zámka –, no pri štvrtom kroku sa zapotáca. Keď sa znovu narovná, hľadá na mňa a Hospia strateným, neistým pohľadom. Vzápätí ten výraz strasie, lenže ja už dobre viem, čo znamená.

„Ospravedlňujem sa, septimus. Zabudol som, že vás trápi koleno,“ rýchlo zaklamem, prejdem k nemu, a kým stihne zaprotestovať, vytrhnem mu z ruky kľúč. „Bude rýchlejšie, keď sexta odprevadím ja. Vraveli ste, že máme ísť na východ, k cele štyridsaťjeden?“

Hrolf na mňa zazrie, no v jeho očiach postrehnem vďaku. Uvedomuje si, čo sa stalo, hoci si pravdepodobne nepamätá, kto je Hospius.

„Áno, mal by som tomu kolenu dopriať odpočinok,“ pristúpi na moju hru. „Ak sextus nemá námietky.“

„Vôbec.“ Hospius na mňa netrpezlivo mávne. Zrejme si nič nevšimol.

Vstúpime do skutočného väzenia. Zamknem za nami dvere a ukryjem za nimi Hrolfov nejasne znepokojený výraz. V lampáši na stene horí sviečka. Zapálili sme ju na začiatku šichty a teraz už takmer dohorieva. Zvesím lampáš a zdvihnem ho, aby som vrhol svetlo na úzke klesajúce schodisko. Precízne opracované kamenné schody sa vlhko lesknú.

„Dávajte si pozor,“ upozorním Hospia. „Dost sa tu šmýka.“

Prejdem pred sexta a začneme zostupovať. Osvetľuje nás pritom len príliš tlmené svetlo. Medzi lopatkami ma zasvrbí jeho uprený pohľad. Neviem vyhodiť z hlavy jeho prvotnú pretváрку, no pripomínam si, že dokumentu, čo priniesol, prinajmenšom tomu s pečatou, predsa vstúpil vôľu samotný prokonzul Manius. Také niečo sa nedá sfalšovať. Mám dosť rozumu, aby som nevyzvedal, ostáva mi teda iba dúfať, že dôvod jeho nervozity a snaha skryť ju nepramenia z nekalého zámeru.

Pre mňa je však dôležitejšie čosi iné. Musím dúfať, že nech prišiel po čokoľvek, nijako to neupriami pozornosť na mňa.

„Ako dlho je tvoj septimus v tomto stave?“

Vek! Stále mám ešte vo zvyku nadávať v jazyku svojich predkov, hoci

také niečo môžem riskovať iba v súkromí vlastnej hlavy. Starostlivo nasadím zarazený výraz a rýchlo sa naňho obzriem. „Čo máte na mysli?“

„Pracuje tu pridlho.“ Intenzívny pohľad Hospiových hnedých očí sa vpíja do mojich, až kým sa znovu neotočím vpred a nesústredím sa na vlastné kroky. „Nemusíš sa obávať. Nikomu to neprezradím.“

Donútim sa zasmiať. „Zrejme sa vám čosi zazdalo.“ Ak sa o Hrolfovom stave dozvie prokonzul Manius, kolega príde o svoju pozíciu vo Väznici. Má už vek na umiestnenie do dôchodkovej pyramídy a s podozrením na narušenú myseľ by ho takmer určite degradovali na oktava. Nútili by ho žiť v stave neprestajného vyčerpania, pomaly by ho vysávali, Hierarchia by ho oberala o roky a kvalitu života, presne tak, ako to robí mužom a ženám v týchto hlbokých celách.

Prirodzene, ja by som si musel nejako poradiť s novým septimom. Odkedy som začal pracovať vo väzení, vystriedali sa tu traja a s Hrolfom sa mi vychádza s prehľadom najjednoduchšie.

Hospius si namiesto odpovede iba čosi zamrmle. Zdá sa, že som ho nepresvedčil, ale ani sa v tom ďalej nevíta.

Zídeme po schodoch a lampáš osvetlí hladké steny po stranách, slizké od vlhkosti. Začujem tiché, takmer nepostrehnuteľné vrčanie. Aj po viac než roku ma znervózňuje.

Spoza mňa sa ozve čosi medzi zakašľaním a napnutím na vracanie. „Čo je to za pach?“

„Väzni.“ Smrad potu a moču už takmer ani nevnímam. Na tejto úrovni vlastne vôbec nie je taký hrozný.

„Prečo ich neumývate?“ spýta sa Hospius popudene.

„Umývame ich dvakrát za deň, najlepšie, ako vieme. Keď sú však pripojení na extraktory, neovládajú svoje zvierače.“ Potlačím hnev v hlase, no neodpustím si poznámku: „Podľa katénskych regulácií by sme ich mali umývať dvakrát do týždňa.“

Na to mi Hospius nepovie nič.

Niekoľkokrát zahneme za roh a vydáme sa po ďalšom schodisku. Vrchné podlažie zanecháme v tme. Tieto schody vedú na najhlbšiu úroveň, ktorú obývajú dlhodobí väzni. Tí, ktorí sú odsúdení na viac ako dva roky: prevažne vrahovia a údajní kolaboranti s Anguis. Zdá sa, že v poslednom čase sem posielame čoraz viac ľudí.

„Vyznáš sa tu.“ Hospiov hlboký hlas sa dunivo odráža od strohých stien, hoci sa ho snaží prispôbiť tichému prostrediu.

Nechcem sa s ním rozprávať, no nezdvorilosť by bola oveľa riskantnejšia. „Pravidelne sem musím chodiť.“

„Takže sa so septimom striedate v starostlivosti o väzňov?“

„Presne tak.“

„Napriek jeho boľavému kolenu.“

Vek. Pokrčím plecami, aby som skryl obavy z Hospiovej neodbytnosti. „Pobolieva ho, ale inak chodí bez problémov. A k svojim povinnostiam pristupuje veľmi zodpovedne.“

„O tom nepochybujem.“ Teraz kráča vedľa mňa, schody sú na tomto mieste širšie. Je o hlavu vyšší. Všimnem si, že na mňa úkosom hľadí, očividne som v ňom vzbudil záujem. Snažil som sa dosiahnuť presný opak. „Ako sa voláš?“

„Vis.“

„A ako dlho tu už septimovi pomáhaš, Vis?“

„Niekoľko mesiacov.“ Nie je to klamstvo, hoci Hospius tou otázkou sledoval čosi iné. Rozhodne nemám v pláne zverovať sa mu s tým, ako dlho som bol vystavený účinkom extraktorov.

„Na takúto prácu pôsobíš mlado.“

„Som Vis Solum,“ dodám, čím mu hneď objasním svoju situáciu.

„Ach, tak.“ Jednotlivé kúsky skladačky zapadnú na miesto. Som si-
rota. Vzhľadom na svoj vek som očividne mal problém nájsť si domov. A tak mi Viera – tretia senátna pyramída, ktorá má v Hierarchii na starosti sirotinca – a Armáda našli uplatnenie tu.

Zídeme na spodok schodiska. Pred nami sa cesta rozvetvuje na dva čierno-čierne prechody. Jeden vedie rovno vpred, ja však zamierim vľavo, k jeho východnej kolmici. „Už sme takmer tam,“ uistím ho. Nesnažím sa vyplniť ticho, skôr chcem zabrániť ďalším otázkam.

Smrad sa zhoršuje, je ťaživejší, a Hospius si na nos a ústa pritíska šatku. Nemám mu to za zlé. Keď som sem schádzal prvé razy, vždy ma naplo na vracanie. Teraz som už na pach zvyknutý, no aj tak sa mi z neho do očí natlačia slzy, zatiaľ čo svetlo lampáša dopadne na prvé z očíslovaných ciel.

Hospius prudko zastane, ruky mu sklznú k bokom a dočasne zabudne aj na smrad.

„Ešte nikdy ste nevideli extraktor?“ Musím sa veľmi snažiť, aby som nedal najavo uspokojivý pocit zo zhrozenia tohto vysokého muža.

Cely leténskej Väznice ohraničujú kamenné steny, ale chýbajú im dvere či akákoľvek predná sekcia, takže sa nedá uniknúť pred pohľadom

na ich obsah. Sú sotva dva metre široké, iba o málo hlbšie, a v každom neosvetlenom výklenku sa nachádzajú len dve veci.

Extraktor a k nemu pripútaný väzeň.

Muž vo východnej cele číslo jeden môže byť tak v Hospiovom veku, no tam sa akákoľvek podobnosť medzi nimi končí. Jeho nahota odhaľuje smrteľne bledú, takmer sivú pokožku. Telo má vychudnuté a chabé, líca prepadnuté, plavé vlasy dlhé a pochlpené. Celou sa ozýva jeho prerývaný, chrapľavý dych. Zápästia a členky mu obopínajú kovové okovy, spojené hompálajúcou sa reťazou, pripnutou k navijaku nad ním. Modré oči má otvorené, no zastreté, pohľad nesústredený. Leží na bielej doske vyleštenej ako zrkadlo, ktorá je takmer vo vodorovnej polohe, no mierne sa zvažuje smerom k nám. Teda k úzkemu žľabu, tiahnucemu sa popred cely, z ktorého sa poľahky zmyjú najhoršie výlučky.

Podľa môjho názoru máme práve pred očami skutočnú pravdu o Hierarchii.

„Nie,“ odpovie mi Hospius ticho. „Ešte... nie. Ako dlho tu je?“

Osem mesiacov. „Musel by som sa pozrieť do knihy.“ Spomínam si, že som ho sem pripútal.

„Čo urobil?“

Záleží na tom? „Musel by som sa pozrieť do knihy,“ odvetím znudeným tónom. Neutrálnym. Chcem, aby pochopil, že toto je pre nás každodenná záležitosť. „Mali by sme pokračovať, sextus.“

Hospius len mlčky prikývne, ani na okamih neodvráti zrak od vychudnutej postavy väzňa, až kým ho nezhltnie tma, keď sa vzdialim s lampášom.

Kráčame ďalej, zabočíme doľava a potom doprava, drobný kruh svetla odhaľuje rovnaké cely, ako bola tá prvá. Mužov a ženy, vetchých a nahých, spútaných na chladnej bielobe. Za vyziabnutosť ich tiel môžu stroje, ku ktorým sú pripútaní, nie nedostatok výživy. Aspoň myslím. Pri kŕmení im dávam viac jedla, než by som sám dokázal zjesť, a pohyb nemajú žiaden.

Hospius po mojom boku mlčí, ani náznakom nedáva najavo, či ho okolitá mizéria ovplyvňuje. Chcel by som ho pozorovať detailnejšie. Z nejakého dôvodu mám stále zvláštny pocit z jeho nečakaného príchodu aj z celého tohto večera, no moja túžba zostať nepovšimnutý je silnejšia. Nezáleží na tom, či nám o svojej totožnosti hovoril pravdu. Ak si všimne moje podozrenie, iba tým na seba pritiahnem pozornosť.

„Východ, cela číslo štyridsaťjeden,“ oznámim. Mihotavé svetlo odhalí číslo vyryté do zadnej steny kamenného výklenku. Tento muž, Nateo, je u nás kratšie ako mesiac: pamätám si jeho príchod, pretože ho – na rozdiel od ostatných väzňov – evidentne previezli z iného zariadenia. Ostala z neho iba kosť a koža, tak ako zo všetkých ostatných. Pre prepadnuté líca v kombinácii s orlím nosom sa výrazne ponáša na jastraba. Strapaté vlasy má rozprestreté na bielom podstavci a siahajú mu až pod plecia. Odhadovať vek väzňov je náročné, no povedal by som, že nemá viac ako tridsať rokov.

Hospius nič nepovie. Kútikom oka zachytím, že sa díva na Natea. Jemne pritom vykriví pery v nečitateľnej emócii. Muž na extraktore na nás hľadá skleneným pohľadom. Nič nerozoznáva, nereaguje na svetlo ani na našu prítomnosť.

„Musím si s ním pohovoriť.“ Hospius sa pohne vpred.

„Stojte!“ vyštekne v panike a vzápätí kajúcne zdvihnem ruku, keď Hospius zastane na mieste. „Ospravedlňujem sa, sextus, nechcel som byť neúctivý, ale nie je to bezpečné. Príprava väžňa na extraktor trvá celé dni. Jediný dotyk by vás mohol zabiť. A s vami aj všetkých, ktorí vám odovzdávajú vôľu.“

„Aha.“ Hospius poslúchne moje varovanie a nepribližuje sa. „Môžeš ho vypnúť? Dočasne?“

„Môžem ho z neho vytiahnuť a prerušiť spojenie.“ Len pri tej predstave mi začína byť zle. „No nebude to nič príjemné. Najmä preňho.“

Hospius si dlaňou prejde po tmavom vyholenom temene. Zmocnia sa ho pochybnosti – pri pohľade naňho som o tom presvedčený –, no už o sekundu sa na mňa zahľadí s rozhodným výrazom. „Prišiel som si po odpovede. Rob, čo musíš.“

Opatrne sa približujem k bielej doske, vchádzam hlbšie do cely štyridsaťjeden. Extraktory na mňa zatiaľ nemali vplyv. Ich samotná blízkosť začne na väčšinu ľudí vplývať už po niekoľkých mesiacoch a ja som ich tu odpracoval už takmer pätnásť. Napriek tomu sa pohybujem obozretne a dávam si dobrý pozor, aby som sa o nič neobtnel. Či už som imúnny alebo nie, tieto stroje sú navrhnuté na vysávanie vôle aj pri tom najmenšom kontakte. A nejde iba o prídel, ktorý si Hierarchia väčšinou vyberá od miliónov oktavov tvoriacich základ spoločnosti. Vysávajú z nich všetko, čo ich poháňa, teda sústredenie aj mentálnu a fyzickú energiu. Tieto bledé kamenné lôžka si vezmú úplne všetko a následne to odovzdajú ktorémusi vzdialenému, momentálne uprednostňovanému septimovi.

V mojich očiach je aj smrť lepším osudom.

Najhoršie na tom je, že mnohí ľudia v celách by so mnou súhlasili.

Prejdem do najvzdialenejšej časti cely a prikrčím sa, presúvam lampáš, až kým jeho svetlo nedopadne na ozubené koleso. Zapriahnem svaly do práce a začnem ním krútiť. Nad hlavou sa mi ozve rinčanie a škrípanie, reťaze sa najskôr zatrasú a následne napnú. Pripútaného muža odlepia od bieleho kameňa, nešikovne ho vytiahnu hore a on sa vzápätí prehne v páse. Hompáľa sa vo vzduchu. Po niekoľkých ďalších otočeniach visí zopár centimetrov nad extraktorom. Na záver koleso uzamknem.

Vystriem sa a hľadím pred seba na ochabnutého, vyziabnutého muža zaveseného nad doskou. Prepúšťanie väzňov som zatiaľ videl iba niekoľkokrát: procedúry na ukončenie trestu má vždy na starosti vedúci septimus. Málokedy sa nájdu iné dôvody na prebúdzanie väžňa.

Vrátim sa k Hospiovi pri vstupe do výklenku. Nervózne sa pohráva s tunikou. Je to vládna uniforma s tmavomodrou pyramídou vyšitou na srdci, dokonale vyžehlená, čistučká a narovnaná na všetkých správnych miestach. Farby má jasné, nevyblednuté.

Vlastne je naozaj úplne nepoškvrnená, akoby ju doposiaľ nikto nenosil.

„Prečo sa nepreberá?“ Hospius si nevšimol môj skúmavý pohľad, keďže všetku pozornosť upiera na muža pred nami.

„Chvíľu to trvá.“ Čosi sa však zmení, ešte kým rozprávam. Pravidelný, dýchavičný rytmus väzňovho dychu sa preruší. Z úst mu vykľzne menej zúfalý povzdych. Pomyká reťazami, viečka sa mu zachvejú, do prázdneho pohľadu sa mu opäť vráti vedomie, akoby si prvýkrát uvedomil, že je tu s nami. Aspoň sčasti.

Hospius na mňa letmo pozrie. Uvažuje, či ma má poslať preč. Nešiel by som, ani keby som tým riskoval jeho hnev. Odchodom by som porušil priveľa pravidiel, nemôžem ho tu dolu nechať osamote.

Očividne dospeje k rovnakému záveru a bez slova sa priblíži k extraktor tak, aby naňho väzeň videl. Prikrčí sa a tváre sa im ocitnú na rovnakej úrovni.

„Nateo, počuješ ma? Volám sa sextus Hospius. *Nonagere*.“

Všetky slová vyslovuje starostlivo, no chvíľku mi potrvá, kým zaraďím to posledné. Prehovoril vo vetuvčine.

Nereaguj.

Hospius na mňa znovu pozrie a ja sa skutočne snažím riadiť pokynom, ktorý dal Nateovi. Nemal by som vedieť, čo to slovo znamená.

Prečo aj? Vetuvčina je mŕtvy jazyk. Zábavka pre akademikov. Z času na čas sa v spoločnom jazyku zjaví udomácnené slovo, ktoré má pôvod v tejto reči, no ide len o výnimku. Hierarchia ju vymazala už pred stovkami rokov. V skutočnosti slúži už iba na čítanie originálov textov z dávnych čias.

Lenže môj otec z hĺbky duše veril, že je dôležité poznať históriu nepoškvrnenú prekladateľmi Hierarchie. Matka bola akademička, sama plynulo ovládala tri jazyky. Rodičia a mnohí tútori ma celých štrnásť rokov pripravovali na budúcnosť diplomata, ktorý mal na zahraničných cestách sprevádzať svoju sestru, keď jedného dňa prevezme moc.

Nateo sa pokúša zaostriť rozmazaný pohľad na Hospia, no napokon mu len ovisne hlava. Jazykom si prejde po perách. Potom pomaly, bolestivo prikývne.

Rozumie mu. Títo dvaja muži sa poznajú.

V ušiach mi hučí krv. Prišiel Hospius vyslobodiť Natea? Také čosi nesmiem dopustiť, spustilo by to vyšetrovanie, ktoré by znamenalo môj koniec. No nemôžem ani konať unáhlene, veď napokon zatiaľ neurobil nič zlé. Jeho dokumenty pôsobili ako pravé. *Boli pravé.*

Nič nepoviem, nič neurobím. Musím počkať.

„Môžeš hovoriť?“ spýta sa ho opäť vo vetuvčine. Hospius týmto jazykom rozpráva strojene, zdá sa, že slová s ťažkosťami vyťahuje z dávnych štúdií. Ani jeden z nich sa nedíva na mňa, no pre istotu aj tak predstieram rozpačitú ľahostajnosť.

„Áno. Trochu.“ Nateov hlas znie, akoby niekto jemne škriabal klincami po kameni. Taktiež odpovedá mŕtvym jazykom, hoci zrejme je v ňom doma väčšmi, než jeho návštevník. „Ako dlho?“ Očami preskakuje po okolí, hľadá odpovede aj inde ako u Hospia.

„Päť rokov.“

V Nateových očiach sa čosi zablysne a znovu uprie pozornosť na svojho návštevníka. Tentoraz ho vníma ostrejšie. „Prišli ste ma prepustiť?“

„Dúfam. Najskôr informácie.“ Hospiovi neujde narastajúca panika uväzneného muža, vystrie preto k nemu ruku, chytí ho za plece a pridí-ža, keď sa od jeho chvenia rozrinčia reťaze. „Viem... ty nevinný. Musím pochopiť... prečo ty tu. Verídus?“ To meno položí ako otázku, vysloví ho s tichou naliehavosťou.

„Možno.“ Nateo sa upokojí, no v jeho odpovedi zaznejú pochybnosti.

Predstieram potlačené zívnutie a odídem od lampáša na zemi, prejdem niekoľko krokov mimo ich dohľadu, akoby som si krátil čakanie kontrolovaním vedľajších cieľ. Hospius určite nezabudne, že som na blízku, no keď viem, že nevidia moje reakcie, ľahšie sa mi sústredí na tlmočenie.

„Musíš sa... zamyslieť. Nad Caerorom. Povedal niečo, kým...“ Odmlčí sa a, hoci mu nevidím do tváre, mám pocit, že tentoraz jeho mlčanie nespôsobila neschopnosť nájsť slová v cudzom jazyku.

„Dávna história,“ odvetí mu Nateo s trpkým, priduseným smiechom.

„Než sa to udialo, poslal správu. V nej názvy. Neznáme. Obiteum. Luceum. Hovorili o... bráne. Zvláštnej moci spreď Kataklizmy. Vieš, čo... znamenať?“

Pretrváva ticho. Potom začujem cinkanie. A napokon: „Najskôr sa chcem odtiaľto dostať. Stačilo.“

Zatvorím oči, v tme zašomrem nadávku a potom sa znovu donútim zaujať znudený postoj, čižmami šúcham po zemi a vrátim sa do ich zorného poľa, akoby sa nič dôležité nedialo. Pripomínam Hospiovi, že som stále tu. Nemyslím si, že by mal v úmysle pomáhať niekomu s únikom, teraz už nie. No nechcem, aby náhodou zmenil názor.

Hospius postrehne môj príchod a aj môj spýtavý pohľad. Pokývne mi, naznačuje, že sa už dlho nezdrží. Skrývam, ako mi odľahlo. Nateo si všimne našu výmenu a dych sa mu zrýchli. Reťaze sa znovu roztrasú, väzňov strach rinčí v temnote.

„Urobím, čo budem môcť. Prisahám.“ Hospius znovu pritiahne Nateovu pozornosť. „Ale ty... jeho priateľ. Ak niečo vieš, prosím...“

Nateo naňho hľadí s kamenným výrazom. Nevzdáva sa svojho jediného tromfu.

Keď sa Hospius narovná a ustúpi, neskrýva sklamanie.

„Prosím,“ tentoraz Nateo prehovorí v spoločnom jazyku, nie po vetovsky. Úpenlivo žiada. „Prosím, už stačilo. Nedávajte ma späť. Neviete, aké to je.“ V jeho slovách počuť čisté utrpenie. Otočí hlavu, aby mohol uprieť prosebný pohľad aj na mňa. „Ty. Si milší ako ostatní. Nežnejší, viem to. Viem to, pretože keď si pripútaný k tejto doske, nie je to ako spánok, ale oveľa horšie. Len sa to na spánok ponáša. Je to ako stav tesne pred zaspátím, ale nikdy sa nekončiaci. Vnímam, čo sa deje naokolo. Uvedomujem si, že moja myseľ by mala pracovať rýchlejšie. Viem, že svet plynie a necháva ma za sebou.“ V očiach sa mu zjaví slzy. Zúfalstvo. Vzlykne. „Päť rokov. Päť rokov! Pozrite sa na mňa! Veď som ani...“

„Nateo.“ Hospius sa pokúša muža upokojiť. Nepochybne sa obáva, že jeho tajomstvám hrozí odhalenie. O pol kroka k nemu podíde.

Potom sa Nateo zvrtné oveľa rýchlejšie, ako by mal byť muž v jeho stave schopný. Vzpiera sa, hučí, hádže sa, zúfalstvo prepožičiava jeho vyziatnutým končatinám zverskú silu. V cele ohlušujúco rinčí kov. Metanie využije na to, aby sa vrhol vpred a schmatol Hospia za príliš novú tuniku.

„*Prekliati bohovia!*“ zahreším a okamžite sa pohnem, ani nestihnem poriadne vyhodnotiť situáciu. Preklznem okolo bieleho kameňa, udriem Natea po ruke a natlačím sa medzi mužov, aby Hospia náhodou nestiahol k stroju. Väzňovo zovretie povolí. Rukou mi vrazí do pleca. Aj predtým som sotva udržiaval rovnováhu.

Spadnem dozadu, zamotám sa do reťazí, hladký povrch extraktora ma štiepe na rukách ako ľad.

V dlaniach sa mi šíri kradmé, odporne trpnutie. Chladí a zároveň páli ako kyselina, je ostré a vlhké. Zaleje ma vlna strachu. Prudko sa odtiahnem, vymrštím sa zo spleti kovových článkov a zúfalo kopnem do páky, ktorou sa uzamyká navijak. Lúčové koleso bez ráfikov sa šialene rozkrúti a ja náhlivo cúvam z Nateovho dosahu.

Ozve sa štrngot odvíjajúcej sa reťaze a potom už len ťažké dýchanie.

„Bohovia,“ hlesne otrasený Hospius skrčený pri stene cely. Sleduje Nateovu postavu v ťažkých okovách, akoby čakal, že muž znovu vyskočí a zaútočí na nás. Ale klbko končatín a reťazí je nehybne natiahnuté na povrchu extraktora. Nateo sa prázdnyimi očami zabodáva do mojich. Stále v nich cítim obvinenie.

„Nič vám nie je?“ Rozochvene sa postavím. Srdce mi búši. Staré jazyky na chrbte sú napnuté a boľavé. Dotkol som sa extraktora. Pokožka sa pritísila o kameň. Váhavo sa pozriem na vlastné ruky. Na pohľad vyzerajú v poriadku. Stále mi v nich síce brní, ale inak nič.

„Nie.“ Hospius si prstami prejde po mieste, kde ho Nateo schmatol za tuniku. Pohľad upiera na muža, zračí sa v ňom obnažená melanchólia, no v momente sa spamätá. „Vďaka tebe.“

Vystrie sa a obráti pozornosť na mňa. Spýtavo sa na mňa zahľadí.

„Nič sa nestalo,“ odvetím v nádeji, že som tým zodpovedal jeho nevyslovenú otázku. Ak si totiž skutočne všimol, čo sa práve odohralo, mám problém. „Mali sme šťastie. Takmer som spadol na ten prekliaty extraktor.“ Svoj roztrasený hlas nemusím ani predstierať. Ešte vždy čakám, kedy sa mi stane niečo hrozné.

„Ale nespadol si?“

Nútene sa zasmejem. „Myslíte si, že by sme sa teraz rozprávali, keby áno?“

Hospius ku mne podíde a potľapká ma po pleci. „Máš pravdu. Skve-
lá práca, Vis Solum. Vskutku. Mal som veľké šťastie, že si bol pri mne.“
Od sexta ide o skutočne významnú pochvalu. Iný muž by sa možno
cítil poctene.

Pustím sa do nápravy navijaka, potom trochu váhavo upravím Nate-
ovu pozíciu na extraktore. Použijem na to takmer úplne napnuté reťa-
ze, uistím sa, že leží tak pohodlne, ako je len možné. Neviním ho za to,
čo urobil.

Ako vždy viním iba tých, čo ho sem uvrhli.

Vydáme sa na spiatočnú cestu. Osvetľuje nám ju takmer vyhorená
sviečka v lampáši. Na spodku druhého schodiska vezmem z neďalekej
poličky novú, zapálím ju a podám Hospiovi. „Keď už som tu, mal by
som skočiť po nejakej veci do skladu.“ Neklamem, no hlavne potrebu-
jem trochu času osamote, aby som si poriadne prezrel ruky a vypustil
zo seba to prišerné napätie, ktoré sa driape von s každým nádychom.
„Strážnica je rovno nad vami. Iba zaklopte a septimus Hrolf vás pustí
dnu.“ Trochu tým porušujeme protokol, ale Hrolfovi to bude jedno.

Hospius zamieri hore schodmi, no potom zastane a otočí sa ku mne.
„Vis, najmúdrejšie bude, ak sa nikomu nezmieniš o tom, čo sa odohralo
v cele.“ V tichu znie jeho hlas príkro. „Bol by som nerád, keby si mal
preto problém so septimom alebo s prokonzulom.“

„Samozrejme, sextus. Ďakujem.“ Má to byť vyhrážka? Neviem to
s istotou. Je pravda, že by ma z incidentu vinili, bez ohľadu na to, ako
by sme ho vyličili. No zdá sa, že ani jeden z nás netúži po nežiaducej
pozornosti, čo mi plne vyhovuje.

Skúmavo si ma premeriava prenikavými očami. Potom si rukou záj-
de do vrecka a hodí mi čosi ligotavé. Lahko to zachytím a prekvapene
hľadím na striebornú trojuholníkovú mincu. Má väčšiu hodnotu než
celý môj zárobok za dnešnú šichtu.

„Za všetky ťažkosti. A diskrétnosť.“

Znovu vykročí po schodoch. Svetlo sviečky sa vzdáľuje.

Až keď zanikne zvuk jeho krokov, vložím si mincu do vrecka a dovo-
lím rukám, nech sa chvejú, koľkú chcú.

Položím lampáš na policu, obrátim dlane nahor a vystriem prsty,
v tlmenom svetle skúmam každú líniu a každý pór. Na miestach, kde
som si nervózne trel prsty o seba, mám trochu začervenanú pokožku,

no inak nevidím žiadne zranenie. Vyhrniem si rukávy, len aby som sa uistil, či mám v úplnom poriadku aj ruky, ale áno, dokonca z nich zmizol aj nepríjemný pocit.

Nič mi nie je.

Roztrasene si vydýchnem a zveziem sa na dlážku, chrbtom sa opriem o stenu. Doprajem si minútku na to, aby zo mňa opadol strach. Veľakrát mi napadlo, či by som prežil kontakt s extraktorom. Doposiaľ som vôľu nikdy neodovzdal – ani raz som nedovolil, aby ma o ňu obrali na zariadeniach Aurora Columnae roztrúsených po republike. K týmto starobylým stĺpom privádzali takmer všetky deti po dosiahnutí dvanástich rokov. Od tohto veku mohli prenechávať vôľu komukoľvek a kedykoľvek, aj bez prítomnosti tých obrovských artefaktov spreď Katakлизmy. Podľa mojej teórie mi práve odmietnutie podstúpiť tento rituál umožnilo pracovať vo Väznici tak dlho bez toho, aby na mňa extraktory vplývali.

Doposiaľ však išlo iba o dohady, ničím nepodložené domnienky. Rozhodne som nemal v úmysle otestovať ich pravdivosť.

Zdá sa, že sviečka každú chvíľu dohorí, a keďže Hospius odniesol jediné náhradnú, rýchlo zo skladu vezmem jedlo a čistiace prostriedky pre nasledujúcu šichtu a všetko to odnesiem hore schodmi. Na moje prekvapenie začujem spoza dverí hlasy.

„... pre mňa aj tak vyhľadať. Rád by som to vedel.“ Hospius ešte neodišiel. Vynadám si, keď si spomeniem, prečo som toho chlapa viedol dolu ja, potom zúriivo šomrem dverám, nech Hrolf láskavo drží tú svoju veľkú papuľu. K starcovi necítim ani štipku náklonnosti, také čosi si odo mňa nevyslúžil žiaden občan Hierarchie, ale ani si nemyslím, že si zaslúži osud, ktorý by mu hrozil, ak by Hospius rozhodol, že už viac nie je schopný vykonávať svoje povinnosti.

Ozve sa šuchot papierov. „Ostávajú mi tri roky a sedem mesiacov,“ prehovorí Hrolf. „Môžem vám pomôcť ešte s niečím, sextus?“ nespýta sa to nezdvorilo, ale jasne dáva najavo, že by Hospiov odchod uvítal.

Rozhostí sa ticho. Kiežby som tak videl Hospiov výraz.

„Zdá sa, že váš mladý asistent sa tu dobre vyzná,“ prehodí nenútene. Konverzačne. Srdce mi stále zviaza neviditeľná päsť.

„Aj by sa mal, je tu dlhšie ako ja.“

„O koľko?“

„O celé mesiace,“ neurčito odpovie Hrolf. Takmer počujem, ako krčí plecami.

„Poznáte ho dobre?“

„Veľa toho nenahovorí. Vlastne je trochu odmeraný. Nerád o sebe rozpráva. Prečo?“ V jeho hlase nezaznie podozrenie, iba zvedavosť.

„Urobil na mňa dojem. Napadlo mi, či tu dolu nemrháme jeho potenciálom.“

Hrolf sa zachechce. „Tak o tom nepochybujem. Základy hrá ako démon a je múdrejší, než dáva najavo. Nedávno mi citoval prekliateho Fulguria, hoci potom predstieral, že ho nikdy nečítal.“

Vyčítam si okamih nepremyslenej márnomyseľnosti a potom mi napadne, že ich debatu preruším, skôr ako Hrolf vykváka čosi ďalšie. Iste si myslí, že mi pomáha, keď pred sextom vyzdvihuje moje prednosti, a nikdy by mu ani nenapadlo, že takáto pozornosť ma môže stáť život. Lenže ak chce Hospius informácie, moja prítomnosť nič nezmení. Lepšie bude počkať a zistiť, čo, ak vôbec niečo, sa snaží vypátrať.

„Hm.“ Našťastie sa zdá, že to podľa Hospia nie je také pôsobivé, ako si Hrolf myslel. „Nuž, ak sa v Leténach vyskytne vhodnejšia pozícia pre niekoho v jeho veku, určite ho spomeniem.“ Nevýrazným a nezuatým tónom dáva najavo, že rozhovor dospel ku koncu. Odľahne mi, ticho si vydýchnem.

Počujem šuchot čižiem na dlážke, potom sa dvere pred mnou otrasú, keď cez tie vonkajšie prenikne poryv vzduchu.

„Ďakujem, septimus. Sila je v jednote,“ lúči sa Hospius už o čosi tlmenejšie.

„Sila je v jednote, sextus,“ formálne odvetí Hrolf. Vzápätí vietor ustane a dvere sa prestanú otrasať.

Počkám dve minúty, potom zaklopem. Za ten čas sa rozhodujem, čo presne poviem Hrolfovi. Určite ho bude zaujímať, čo sa dolu odohralo.

„Čo to malo znamenať?“ privíta ma, hneď ako vojdem do strážnice.

„Nie som si istý. Rozprávali sa v nejakom cudzom jazyku.“ Všetko, čo som priniesol zo skladu, odložím na policu a usadím sa na stoličku.

Hrolf dá odrfknutím najavo zvedavosť, no uvedomí si, že z tejto informácie sa nedajú vyvodiť žiadne ďalšie závery. „Mali ste nejaké problémy?“

„Nič nečakané. Väzeň nebol práve nadšený, keď si uvedomil, že sme ho neprišli prepustiť. Trochu kopal, trochu kričal.“ V hrdle ma páli žľč pri spomienke na Nateovu hrôzu, jeho prosby a vzpieranie sa. No nedám to na seba znať.

Hrolf ma potľapká po chrbte na znak chlapeckého vyjadrenia účasti. Vie, že ten zážitok zmierňujem, iba netuší o koľko.

„Vďaka,“ dodá.

Nasledujúcu štvrtú hodinu sa rozprávame o bezvýznamnostiach, zabíjame čas do môjho zvyčajného odchodu. Hrolf zostáva po celú noc, odteraz až do úsvitu tu bude sám. No dnes sme už väzňov nakírmili aj umyli, takže jeho nočné povinnosti sú zanedbateľné. Väčšinu času prespí.

Mestské hodiny kdesi v Leténach ticho oznámia čas: odbijú len raz. Končí sa večer a začína sa skutočná noc. Najbližšie zazvoní až na úsvite. Postavím sa.

„Vis, ponuka stále platí,“ prehovorí Hrolf a pozoruje ma. V očiach sa mu zrazu zraďuje smútok, hoci sa ho usiluje zakryť. „Bez problémov upravím našu dohodu, ak by si tu chcel zostať a vypomáhať ešte o niečo dlhšie.“

„Nepotrebuje ma tu.“ Vezmem svoj obnosený plášť a prehodím si ho cez plecia.

„To prokonzul nevie. Ani tvoja matróna. A vyplatené to je.“

„Vďaka, ale nie. To patrí vám.“ V jeho rukách je tým peniazom aj tak lepšie ako v matróniných. Prehliadnem si septima, snažím sa zbadáť akýkoľvek náznak, že sa chystá vycúvať z dohody. O to však v tomto rozhovore nejde. Hrolfa prezradia ustarostené vrásky okolo očí.

„Keby si zostal tu, schytil by si menej modrín,“ podotkne a potvrdí moju domnienku.

„A tiež by som tu viedol lepšie rozhovory.“ Vystriem k nemu roztvorenú dlaň.

Hrolf si povzdychne, ale z jeho vráskavej tváre ľahko odčítam, že som ho neprekvapil. Postaví sa a prinesie mi výplatu z vôľou zabezpečenej schránky na opačnej strane miestnosti. V každom medenom trojuholníku je vyrytých osem rovnobežných čiar. Za dnešok dostanem šesť. Zvyšných deväť si odloží Hrolf. Aj tie prináležia mne, no prenechávam mu ich ako odmenu za to, že toleruje moju neprítomnosť.

Kov zacinká, mince mi povzbudivo zatažia vrečko a ja prejdem k ťažkým kamenným dverám. Nepoďakujem mu za to, že sa o mňa obáva, hoci sčasti by som aj chcel.

No vtom si spomeniem, že ak by tento zdanlivo dobrácky šedivý starec poznal moje skutočné meno, prial by mi smrť rovnako ako všetci ostatní.

„Uvidíme sa zajtra,“ rozlúči sa so mnou a vloží kľúč do štrbiny. Dvere sa so zaškrípaním otvoria.

„Uvidíme sa zajtra,“ zopakujem a vyjdem do sychravých Letén. Zamierim k Divadlu.